

Pacte Nacional per la Llengua

PROCÉS PARTICIPATIU

Qualitat de la llengua

**Generalitat
de Catalunya**

Qualitat de la llengua

1. Dades per al debat

El sintagma *qualitat lingüística* no mostra la transparència conceptual dels llenguatges d'especialitat. Més aviat ens remet a tot un seguit de connotacions que ofereixen mirades que poden arribar a ser fins i tot contraposades. D'aquesta manera, en un extrem hi podem trobar un plantejament com el del *purisme lingüístic*, avui molt actiu a la xarxa, i en un altre el dels legitimadors del *catanyol*. Mentre que els primers, en tant que guardians de les essències, redueixen el repertori lingüístic a una actuació lingüística ultranormativa, els segons toleren la interferència lingüística com una conseqüència inevitable de la hibridació comunicativa dels contextos multilingües.

No tan escorades als extrems apuntats, hi podem trobar posicions més matisades en relació amb el concepte de *genuïnitat*. Així, mentre que per a uns norma i genuïnitat serien la mateixa cosa, per a uns altres, l'establiment de la norma requereix una selecció dels recursos expressius de la genuïnitat. Dit d'una altra manera, mentre que en els primers prevalen els valors identitaris de la interacció lingüística, en els segons preval l'eficàcia comunicativa.

Totes dues qüestions, identitat i comunicació, són rellevants en una llengua com la catalana, que, d'una banda, respon a l'etiqueta de llengua minoritzada i, de l'altra, se substancia en un conjunt de comunitats de parla, amb una densitat comunicativa interterritorial escassa. Funcionalitat deficitària i absència d'un espai comunicatiu musculat són trets a tenir ben presents pels planificadors del corpus normatiu.

La normativitat contemporània es troba immersa en un procés de canvi rellevant. Com a contrapès a una globalització devastadora per a les llengües minoritàries i minoritzades, han sorgit sensibilitats favorables a la seua revitalització. I paral·lelament, la relació entre el duet norma i variació, ha emergit una reivindicació creixent de la diversitat interna de les llengües. Alhora, els models comunicatius de l'actualitat, de base sociolingüística, aposten decididament per la seua conciliació.

La compleció normativa portada a terme recentment per l'Institut d'Estudis Catalans va en aquesta direcció. Així la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) aprofundeix en la composicionalitat i el polimorfisme fundacionals i dona la mà als usuaris de la llengua per avançar cap a la definició d'un model formal on l'usuari opti entre un conjunt de recursos expressius més prolix. Alhora, la nova ordenació pluricèntrica de la gestió normativa ha incorporat una nova entitat codificadora, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (2001). I, molt recentment, des d'Aragó s'està definint la proposta d'un Institut Aragonès del català en el marc de la Academia Aragonesa de la Lengua. Caldrà estar atents a l'evolució del nou model

2. Reptes

- Assumir que la qualitat lingüística va més enllà de l'ús formal de la llengua.
- Conciliar el duet norma i variació en un context d'adequació lingüística.
- Potenciar un model equilibrat, que garanteixi la identificació d'usuaris diversos sense que entorpeixi l'eficàcia comunicativa (la transparència semàntica).
- Propiciar un acció normativoestandarditzadora coordinada entre les diferents institucions normatives territorials.

3. Preguntes associades

- Les llengües minoritzades (amb una funcionalitat comunicativa deficitària) requereixen una planificació del corpus diferent a la de les llengües hegemòniques?
- Amb quins instruments es pot incidir sobre la qualitat lingüística més enllà del sistema escolar?
- La llengua que transmeten els mitjans de comunicació és un bon model?
- L'emergència de noves entitats codificadores (pluricentrisme) és compatible amb un funcionament (essencialment) unitari de la llengua?
- Com s'ha d'avaluar la qualitat lingüística en usuaris no nadius (nous parlants)?

4. Informació complementària

Pradilla Cardona, Miquel Àngel (2015). La catalanofonia. Una comunitat del segle XXI a la recerca de la normalitat lingüística, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

5. Altres eixos

El Pacte Nacional per la Llengua aborda altres eixos. Són els següents:

1. Administracions públiques
 - 1.1. [Administració pública](#)
 - 1.2. [Justícia](#)
2. Educació i recerca
 - 2.1. [Ensenyament obligatori](#)
 - 2.2. [Ensenyament universitari](#)
 - 2.3. [Aprentatge del català entre persones adultes](#)

3. [Cohesió social i acolliment](#)
4. [Cultura](#)
5. [Audiovisual i mitjans de comunicació](#)
6. [Món digital i tecnologies de la llengua](#)
7. [Àmbit socioeconòmic i laboral](#)
8. [Salut i atenció socio sanitària](#)
9. [Lleure, esport i món associatiu](#)
10. [Relacions entre els territoris de llengua catalana](#)
11. [Àmbits estatal, europeu i internacional](#)
12. Qualitat de la llengua